

Sidni Šeldon

NEBO PADA

Preveo Mirko Bižić

Beograd, 2015.

*Za Aleksandru,
anđela na mom ramenu*

Nebo pada! Nebo pada!
Pile Pilence

Pokažite mi junaka i ja ću napisati tragediju.
F. Skot Ficdžerald

Prolog

POVERLJIVE INSTRUKCIJE ZA SVE OPERATIVNO OSOBLJE:
UNIŠTITI ODMAH PO ČITANJU.
LOKACIJA: POVERLJIVO
DATUM: POVERLJIVO

U dobro čuvanoj podzemnoj odaji nalazilo se dvanaest ljudi, koji su predstavljali dvanaest međusobno veoma udaljenih zemalja. Sedeli su u udobnim foteljama postavljenim u šest redova, u razmaku od nekoliko koraka. Pažljivo su slušali kada im se govornik obratio.

„Sa zadovoljstvom vas obaveštavam da pretnja zbog koje smo svi bili duboko zabrinuti samo što nije uklonjena. Ne moram da zalazim u pojedinosti jer će čitav svet čuti za to u toku sledeća dvadeset četiri sata. Budite uvereni da nas ništa neće zaustaviti. Kapije ostaju otvorene. Sada ćemo započeti aukciju. Imam li prvu ponudu? Da. Milijardu dolara. Imam li ponudu od dve? Dve milijarde. Imam li ponudu od tri?“

1

Žurila je Pensilvanijskom avenijom, svega blok dalje od Bele kuće, drhteći na hladnom decembarskom vetru, kada je čula zastrašujući zaglušujući vrisak sirena za vazдушnu opasnost, a zatim i zvuk bombardera na nebu, spremnog da izbací smrtonosni teret. Zastala je kao zaleđena, obuhvaćena crvenom maglom užasa.

Odjednom je ponovo bila u Sarajevu i mogla je da čuje prodorno zviždanje bombi koje padaju. Čvrsto je sklopila oči, ali bilo je nemoguće odagnati viziju onog što se dešava oko nje. Nebo je bilo u plamenu, zaglušila ju je paljba automatskog oružja, urlanje aviona i zvižduk smrtonosnih minobacačkih granata. Obližnje zgrade rasprsele su se u mlazevima razbijenog betona, cigle i prašine. Užasnuti ljudi trčali su u svim pravcima, pokušavajući da umaknu smrti.

Negde iz daljine, muški glas je govorio: „Jeste li dobro?“

Polako, oprezno, otvorila je oči. Opet je bila na Pensilvanijskoj aveniji, pod sumornom svetlošću zimskog sunca, i slušala zvuk mlaznog aviona, koji se udaljavao, i sirenu kola hitne pomoći, koja je pokrenula njene uspomene.

„Gospođice – *da li ste dobro?*“

Naterala je sebe da se vrati u sadašnjost. „Da. Ja... dobro sam, hvala vam.“

On je zurio u nju. „Čekajte malo! Vi ste Dejna Evans. Ja sam vaš veliki obožavalac. Gledao sam vas na VTN-u svake večeri, i gledao sam

sve vaše reportaže iz Jugoslavije.“ Zvučao je oduševljeno. „Mora da je zaista bilo uzbudljivo izveštavati iz tog rata, zar ne?“

„Da.“ Grlo Dejne Evans bilo je suvo. *Uzbudljivo je gledati ljude rastrgnute na komade, gledati tela beba bačenih u bunare, parčad odbačenog ljudskog balasta kako pluta niz reku krvi.*

Odjednom je osetila mučninu u stomaku. „Izvinite me.“ Okrenula se i žurno se udaljila.

Dejna Evans se vratila iz Jugoslavije pre samo tri meseca. Uspomene su i dalje bile previše sveže. Izgledalo je nadrealno hodati ulicama u punoj dnevnoj svetlosti bez straha, slušati ptice kako pevaju i ljude kako se smeju. Nije bilo smeha u Sarajevu, samo prasak minobacača i bolnih krika koji su sledili za njima.

Džon Don je bio u pravu, pomislila je Dejna. Nijedan čovek nije ostrvo. Ono što se dešava jednom, dešava se svima, jer svi smo napravljeni od gline i zvezdanog praha. Delimo iste trenutke u vremenu. Univerzalna sekundara počinje svoje nemilosrdno kretanje prema sledećem minutu:

U Santjagu, desetogodišnju devojčicu siluje njen deda...

U Njujorku, dvoje mladih ljube se na svetlosti sveća...

U Flandersu, sedamnaestogodišnja devojka rađa bebu zavisnu od krika...

U Čikagu, vatrogasac rizikuje život da spase mačku iz zapaljene zgrade...

U Sao Paulu, na stotine navijača bivaju nasmrt izgaženi na fudbalskoj utakmici pošto se tribina srušila...

U Pizi, majka vrišti od radosti dok gleda kako njena beba pravi prve korake...

Sve ovo i bezgranično više od ovoga u samo šezdeset sekundi, pomislila je Dejna. A vreme nastavlja da otkucava dok nas najzad sve ne pošalje u istu nepoznatu večnost.

Dejna Evans je u svojoj dvadeset sedmoj godini divno izgledala, vitke figure, kao ugallj crne kose, krupnih inteligentnih sivih očiju i oblog

lica, i toplog neodoljivog osmeha. Odrasla je kao dete vojnog lica, ćerka pukovnika koji je putovao od baze do baze kao instruktor za naoružanje, i takav način života usadio joj je sklonost ka avanturi. Bila je osetljiva i istovremeno neustrašiva, a spoj te dve osobine bio je prosto neodoljiv. Godinama je izveštavala o ratu u Jugoslaviji, a ljudi širom sveta bili su očarani prelepom, mladom i nepristrasnom ženom koja se javlja iz središta borbe, rizikujući život da obavesti ljude o smrtnosnim događajima oko sebe. Sada je, gde god bi išla, bila svesna znakova prepoznavanja i šapata koji su je pratili. Dejna Evans stidela se zbog svog statusa slavne ličnosti.

Žureći Pensilvanijskom avenijom i prolazeći pored Bele kuće, Dejna je pogledala na sat i pomislila: *Zakasniću na sastanak.*

Firma *Vašington tribjun* zauzimala je čitav blok Šeste severozapadne ulice u četiri odvojene zgrade: štamparija, novinska redakcija, soliter s direktorskim kancelarijama i televizijski kompleks. Studiji *Vašington tribjun* *networka* zauzimali su šesti sprat četvrte zgrade. To mesto je uvijek bilo ispunjeno energijom, novinarski separei s radnim stolovima brujali su od glasova ljudi za kompjuterima. Telegrami iz nekoliko novinskih agencija neprestano su donosili najnovije vesti sa svih strana sveta. Ogromni obim ove delatnosti nikada nije prestao da zapanjuje i ushićuje Dejnu.

Ovde je Dejna upoznala Džefa Konorsa. On je bio zvezda bejzbola dok nije povredio ruku na skijanju, posle čega je postao komentator živih prenosa utakmica na VTN-u, a takođe je pisao i dnevnu kolumnu za *Vašington tribjun sindikat*. Bio je u tridesetim, visok i vitak, dečačkog izgleda, i posedovao ležeran šarm kojim je pridobijao ljude. Džef i Dejna su se zaljubili jedno u drugo i razgovarali su o tome da se venčaju.

Za tri meseca otkad se Dejna vratila iz Sarajeva, događaji u Vašingtonu brzo su se smenjivali. Lesli Stjuart, bivši vlasnik *Vašington tribjun enterprajzisa*, prodao je firmu i nestao, a korporaciju je kupio poznati internacionalni tajkun Eliot Kromvel.

* * *

Jutarnji sastanak sa Metom Bejkerom i Eliotom Kromvelom samo što nije počeo. Kada je Dejna stigla, dočekala ju je Abej Lasman, Metova izazovna riđokosa asistentkinja.

„Momci te čekaju“, rekla je Abej.

„Hvala, Abej.“ Dejna je ušla u kancelariju na uglu. „Met... Eliote...“

„Kasniš“, progundao je Met Bejker.

Bejker je bio nizak sedokos čovek u ranim pedesetim, nestrpljivog ponašanja podstaknutog britkim i nespokojnim umom. Nosio je zgužvana odela koja su izgledala kao da je spavao u njima, a Dejna je sumnjala da zaista i jeste. On je vodio VTN, televizijski sektor *Vašington tribjun enterprajzisa*.

Eliot Kromvel je bio u šezdesetim godinama, imao je prijateljsko otvoreno držanje i lako se osmehivao. Bio je milijarder, ali postojale su na desetine raznih priča kako je stekao bogatstvo, a neke od njih nisu bile baš laskave. U poslu s medijima, kojima je cilj širenje informacija, Eliot Kromvel bio je prava enigma.

Pogledao je Dejnu i rekao: „Met mi kaže da ponovo pobeđujemo konkurenciju. Tvoji rejtinzi ponovo rastu.“

„Drago mi je što to čujem, Eliote.“

„Dejna, svake noći slušam pet-šest različitih pregleda vesti, ali tvoji je drugačiji od ostalih. Nisam sasvim siguran zašto, ali to mi se sviđa.“

Dejna je mogla da kaže Eliotu Kromvelu zašto. Drugi voditelji su milionskoj publici saopštavali vesti zapravo joj se uopšte ne obraćajući. Dejna je odlučila da tome dâ lični pečat. Zamisljala je da se jedne večeri obraća usamljenoj udovici, sledeće čoveku koji uopšte ne izlazi iz kuće i bespomoćan leži u krevetu, a zatim samotnom putujućem trgovcu negde daleko od kuće i porodice. Njeni pregledi vesti zvučali su privatno i intimno, i zato su ih gledaoci voleli i reagovali na njih.

„Koliko sam razumeo, večeras ćeš raditi intervju sa zanimljivim gostom“, rekao je Met Bejker.

Dejna je klimnula glavom.

Gari Vintrop je bio američki princ na belom konju, član jedne od najistaknutijih porodica u zemlji, mlad, zgodan i harizmatičan.

„On ne voli publicitet“, rekao je Kromvel. „Kako si ga navela da pristane na to?“

„Imamo zajednički hobi“, odgovorila mu je Dejna.

Kromvelovo čelo se nabralo. „Stvarno?“

„Da.“ Dejna se osmehnula. „Ja volim da gledam Moneove i Van Gogove slike, a on voli da ih kupuje. Ozbiljno, intervjuisala sam ga i ranije i uspostavili smo prijateljski odnos. Pustićemo snimak s njegove konferencije za štampu, s koje ćemo mi izveštavati ovog popodneva. Moj intervju će biti u vezi s njom.“

„Izvršno.“ Kromvel se ozario.

Proveli su sledeći sat razgovarajući o novoj emisiji koju je medijska kuća pripremala – o *Hronici zločina*, jednočasovnom programu posvećenom kriminalističkim istragama, koji će Dejna producirati i voditi. Cilj je bio dvostruk: da se isprave učinjene nepravde i da se podstakne interesovanje za rešavanje zaboravljenih zlodela.

„Postoji mnoštvo drugih rijaliti šoua koji se emituju“, upozorio je Met, „tako da mi moramo biti bolji od njih. Želim da odmah na početku upadnemo svima u oči. Nečim što će publici privući pažnju i...“

Interkom je zazujao. Met Bejker je pritisnuo taster. „Rekao sam ti, bez poziva. Zašto...“

Iz interkoma se začuo Abejin glas. „Izvinite. Poziv je za gospođicu Evans. Zovu iz Kemalove škole. Zvuči kao hitna situacija.“

Met Bejker pogleda u Dejnu. „Prva linija.“

Dejna je podigla slušalicu dok joj je srce jako lupalo. „Halo... Da li je Kemal dobro?“ Na trenutak je slušala glas s druge strane linije. „Shvatam... shvatam... Da, biću tamo.“ Spustila je slušalicu.

„Šta nije u redu?“ upitao je Met.

Dejna odgovori: „Žele da dođem u školu po Kemala.“

Eliot Kromvel se namrštio. „To je dečak kog si dovela sa sobom iz Sarajeva?“

„Da.“

„E to je baš prava priča.“

„Da“, odgovorila je Dejna s oklevanjem.

„Zar ga nisi pronašla na nekom napuštenom placu?“

„Tako je“, rekla je Dejna.

„On ima neko oboljenje ili nešto slično?“

„Ne“, rekla je ona odlučno, pošto nije volela čak ni da priča o tom vremenu. „Kemal je izgubio ruku. Raznela ju je bomba.“

„A ti si ga usvojila?“

„Zvanično još ne, Eliote. Usvojiću ga. Za sada sam mu starateljka.“

„Pa idi po njega. Kasnije ćemo razgovarati o *Hronici zločina*.“

Kada je Dejna došla u Osnovnu školu *Teodor Ruzvelt*, otišla je pravo do kancelarije pomoćnika direktora. Pomoćnica direktora Vera Kostov, prerano osedela žena iscrpljenog izgleda, u pedesetim godinama, sedela je za radnim stolom. Kemal je sedeo nasuprot nje. Imao je dvanaest godina i bio sitan za svoj uzrast, mršav i bled, raščupane plave kose i tvrdoglavo isturene brade. Na mestu gde je trebalo da mu bude desna ruka bio je prazan rukav. Njegovo sitno telo izgledalo je dodatno umanjeno veličinom prostorije.

Kada je Dejna ušla, atmosfera u kancelariji bila je sumorna.

„Zdravo, gospođo Kostov“, vedro je rekla Dejna. „Kemale.“

Kemal je zurio u svoje cipele.

„Koliko sam razumela, bilo je nekih problema?“ nastavila je Dejna.

„Da, svakako ih je bilo, gospođice Evans.“ Pružila je Dejni list papira.

Dejna se zbunjeno zagleda u njega. Pisalo je: *Boђa, љузга, набосџи, фyкaџи, yмpeџи, кеџеџи*. Podigla je pogled. „Ja... ja ne razumem. Ove reči su na srpskom, zar ne?“

Gospođa Kostov je strogo rekla: „Zaista jesu. Kemalova je nesreća što sam ja igrom slučaja poreklom Srпкиnja. Ovo su reči koje je Kemal koristio u školi.“ Lice joj je pocrvenelo. „Ni srpske kamiondžije ne govore tako, gospođice Evans, i neću dozvoliti da se ovako mlad dečak izražava na takav način. Kemal me je nazvao *nuzda*.“

Dejna pokuša da ponovi: „Pi...“

„Shvatam da je Kemal tek došao u našu zemlju, i pokušavam da mu gledam kroz prste, ali njegovo – njegovo ponašanje je sramotno. Stalno se upušta u tuče, a kada sam ga jutros prekorila, on... on me je uvredio. To je bilo previše.“

Dejna je taktično rekla: „Sigurna sam da znate koliko njemu mora da je teško, gospođo Kostov, i...“

„Kao što sam vam već rekla, gledam mu kroz prste, ali on iskušava moje strpljenje.“

„Shvatam.“ Dejna je pogledala ka Kemal. On je i dalje zurio naniže, s potištenim izrazom na licu.

„Zaista se nadam da će ovo biti poslednji incident“, rekla je gospođa Kostov.

„I ja takođe.“ Dejna je ustala.

„Imam školski izveštaj o Kemal. On je i dalje zurio naniže, s potištenim izrazom na licu.“ Gospođa Kostov je otvorila fioku, izvadila papir i pružila ga Dejni.

„Hvala vam“, rekla je Dejna.

Na putu kući, Kemal je bio tih.

„Šta da radim s tobom?“, upita Dejna. „Zašto se stalno tučeš i zašto koristiš takve reči?“

„Nisam znao da razume srpski.“

Kada su došli do Dejnino stana, ona reče: „Moraću da se vratim u studio, Kemale. Hoćeš li biti dobro ako ostaneš ovde sam?“

„Reč.“

Prvi put kada joj je Kemal to rekao, Dejna je pomislila da je nije razumeo, ali je brzo shvatila da je to bio tajni govor mladih. „Reč“ je značilo „dajem reč“. „Psii“ je bila opisna reč za pripadnike suprotnog pola: *prilično seksi i izazovna*. Sve je bilo *opušteno* ili *slatko* ili *taman* ili *strava*. A ako im se nešto ne dopada, to onda smrdi.

Dejna je uzela školski izveštaj koji joj je gospođa Kostov dala. Dok ga je pregledala, usne su joj se stegle. Istorija 3. Engleski 3. Prirodne nauke 3. Društvene nauke 1. Matematika 5.

Gledajući u papir, Dejna pomisli: *O, Gospode, šta da radim?* „Razgovaraćemo o ovome drugi put“, rekla je. „Kasnim.“

Kemal je bio enigma za Dejnu. Kada su bili zajedno, divno se ponašao. Bio je ljubak, obazriv i dražestan. Vikendom su Dejna i Džef pretvarali Vašington u jedno veliko igralište za njega. Išli su u zoološki vrt s neverovatnom zbirkom divljih životinja i dugo netremice posmatrali

egzotičnu divovsku pandu. Posećivali su Nacionalni muzej vazduhoplovstva i astronautike, gde je Kemal video prvi avion braće Rajt okačen o plafon, a onda su išli do svemirske izložbe i dodirivali kamenje s Meseca. Išli su u Kenedijev centar i Nacionalni teatar. Naučili su Kemala da jede picu u *Tom Tomu*, takose u *Meksteku* i južnjačku prženu piletinu u *Džordžija Braunsu*. Kemal je uživao u svakom trenutku. Obožavao je da provodi vreme sa Dejnom i Džefom.

Međutim... kada bi Dejna otišla na posao, Kemal se pretvarao u drugu osobu. Postajao je neprijateljski i borbeno raspoložen. Dejni je bilo nemoguće da zadrži ijednu spremačicu, a žene koje je plaćala da čuvaju Kemala pričale su joj užasne priče o večerima provedenim s njim.

Dejna i Džef pokušavali su da razumno razgovaraju s njim, ali nije bilo efekta. *Možda mu je potrebna profesionalna pomoć*, mislila je Dejna. Ona nije imala pojma kakvi sve užasni strahovi proganjaju Kemala.

Večernje vesti VTN-a upravo su se emitovale. Ričard Melton, Dejnin saradnik i drugi voditelj emisije, i Džef Konors sedeli su pored nje.

Dejna Evans je govorila: „... a što se tiče vesti iz inostranstva, Francuska i Engleska i dalje su u sukobu zbog bolesti ludih krava. Uključujemo Renea Linoa sa izveštajem iz Remsa.“

U kontrolnoj kabini režiserka Anastazija Man naredila je: „Prebaci na prenos uživo.“

Prizor iz francuskog seoskog predela blesnuo je na televizijskim ekranima.

Vrata studija su se otvorila i grupa muškaraca ušla je i prišla voditeljskom pultu.

Svi su podigli pogled. Tom Hokins, ambiciozni mladi producent večernjih vesti, reče: „Dejna, ti već poznaješ Garija Vintropa.“

„Naravno.“

Gari Vintrop je uživo bio čak i zgodniji nego na fotografijama. Bio je u četrdesetim godinama, svetlih, plavih očiju, toplog osmeha i neverovatno šarmantan.

„Ponovo se srećemo, Dejna. Hvala što si me pozvala.“

„Cenim što ste došli.“

Dejna se osvrnula oko sebe. Pet sekretarica je odjednom pronašlo hitan razlog da bude u studiju. *Mora da je Gari Vintrop navikao na to*, zabavljeno je pomislila Dejna.

„Vaše uključenje počinje za nekoliko minuta. Zašto ne biste seli ovde pored mene? Ovo je Ričard Melton.“ Dva čoveka su se rukovala. „Poznajete Džefa Konorsa, zar ne?“

„I te kako ga poznajem. Trebalo bi da budeš na terenu i igraš, Džefe, umesto što pričaš o igri.“

„Voleo bih da mogu“, tužno je rekao Džef.

Uključenje iz Francuske se završilo i počele su reklame. Gari Vintrop je seo i gledao dok se reklame nisu završile.

Iz kontrolne kabine Anastazija Man je rekla: „Ostanite tako. Uključujemo se za...“, tiho je odbrojavala na prste, „tri... dva... jedan...“

Na ekranu se sada video Džordžtaunski muzej umetnosti. Komentator je držao mikrofon u ruci, odolevajući naletima hladnog vetra.

„Stojimo ispred Džordžtaunskog muzeja umetnosti. Unutra je Gari Vintrop, na svečanosti povodom njegove donacije muzeju u iznosu od pedeset miliona dolara. Uđimo.“

Prizor na ekranu se promenio i sada se videla prostrana unutrašnjost muzeja. Razni gradski službenici, ugledne ličnosti i televizijske ekipe okupili su se oko Garija Vintropa. Direktor muzeja Morgan Ormond uručivao mu je veliku plaketu.

„Gospodine Vintrope, u ime muzeja, njegovih brojnih posetilaca i njegove uprave, želimo da vam zahvalimo za ovaj krajnje velikodušan prilog.“

Blicevi foto-aparata su blesnuli.

Gari Vintrop je rekao: „Nadam se da će ovo mladim američkim slikarima pružiti bolju priliku ne samo da se izraze nego i da njihovi talenti budu priznati širom sveta.“

Prisutni su počeli da aplaudiraju.

Voditelj na snimku je rekao: „Ja sam Bil Toland, iz Džordžtaunskog muzeja umetnosti. Vraćamo se u studio. Dejna?“

Crveno svetlo na kameri se uključilo.

„Hvala, Bile. Imamo sreće da je večeras s nama gospodin Gari Vintrop, sa kojim ćemo razgovarati o cilju ovog divnog poklona muzeju.“

Kamera je počela da snima iz šire perspektive, prikazujući Garija Vintropa u studiju.

Dejna je nastavila: „Da li će ova donacija od pedeset miliona dolara, gospodine Vintropo, biti upotrebljena za kupovinu slika za muzej?“

„Ne. Namijenjena je za novo krilo muzeja, koje će biti posvećeno mladim američkim umetnicima, koji danas teško dobijaju šansu da prikažu šta znaju. Deo sredstava biće upotrebljen i za stipendije talentovanoj deci u gradovima u unutrašnjosti. Previše mladih odrasta bez ikakvog znanja o umetnosti. Oni su možda čuli za velike francuske impresioniste, ali ja želim da budu svesni i sopstvenog nasleđa, američkih umetnika kao što su Sardžent, Homer i Remington. Ovaj novac će biti upotrebljen za podsticanje mladih umetnika da izraze svoje talente i mladih ljudi da se zainteresuju za umetnost.“

Dejna se ponovo uključila: „Kruže glasine da nameravate da se kandidujete za Senat, gospodine Vintropo. Da li u tome ima istine?“

Gari Vintrop se osmehnuo. „Za sada samo ispitujem situaciju.“

„Ona deluje prilično povoljno. Prema anketama koje smo imali prilike da vidimo, imate veliku prednost.“

Gari Vintrop klimnu glavom. „Moja porodica ima dug istorijat služenja u vladi. Ako mogu da budem od ikakve koristi za ovu zemlju, uradiću sve što se od mene zatraži.“

„Hvala vam što ste bili s nama, gospodine Vintropo.“

„Hvala vama.“

Za vreme pauze za reklame Gari Vintrop se pozdravio i otišao iz studija.

Džef Konors, koji je sedeo pored Dejne, reče: „U Kongresu nam je potrebno više ljudi kao što je on.“

„Tačno tako.“

„Možda bismo mogli da ga kloniramo. Uzgred, kako je Kemal?“

Dejna se trgnula. „Džefe, molim te, ne pominji Kemala i kloniranje u istom dahu. Ne mogu to da podnesem.“

„Da li je jutrošnji problem u školi rešen?“

„Da, ali to je bilo danas. A sutra...“

Anastazija Man reče: „Vraćamo se u program. Tri... dva... jedan...“

Crveno svetlo je blesnulo. Dejna je pogledala u teleprompter. „Vreme je za sportski pregled sa Džefom Konorsom.“